

Nowelizacja ustawy o cudzoziemcach

Zmiany mają na celu przede wszystkim wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie warunków wjazdu oraz pobytu obywateli państw trzecich (spoza UE) w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa. Ponadto, ustawa udoskonala ramy prawne pozwalające zarządzać migracjami w Polsce. Nowelizacja ustawy o cudzoziemcach wejdzie w życie 12 lutego 2018 r.

W celu wdrożenia dyrektywy (2014/66/UE) do ustawy o cudzoziemcach wprowadzono dwa nowe rodzaje zezwolenia na pobyt czasowy:

1. w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa;
2. w celu korzystania z mobilności długoterminowej, także w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa.

Dodano również przepisy stanowiące podstawę pobytu i wykonywania pracy w Polsce w ramach tzw. mobilności krótkoterminowej cudzoziemców posiadających dokumenty pobytowe wydane przez inne państwa członkowskie Unii Europejskiej z adnotacją „ICT”.

Celem pobytu cudzoziemca posiadającego jedno z tych zezwoleń lub korzystającego z mobilności krótkoterminowej będzie wykonywanie pracy w charakterze pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w tzw. jednostce przyjmującej posiadającej siedzibę na terytorium Polski. Będzie on do niej czasowo oddelegowany przez pracodawcę macierzystego, mającego siedzibę poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Porozumienia Wolnego Handlu (EFTA), stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Jednostka przyjmująca będzie musiała pozostawać w określonych związkach kapitałowo-organizacyjnych z tym podmiotem - będzie musiała być w szczególności oddziałem lub przedstawicielstwem pracodawcy macierzystego lub należeć do tej samej grupy przedsiębiorstw co pracodawca macierzysty. Pojęcie „grupy przedsiębiorstw” zostało odrębnie zdefiniowane w ustawie.

Jedną z cech charakterystycznych nowych rodzajów zezwoleń na pobyt czasowy będzie zasada, że z wnioskiem o ich udzielenie będzie mogła wystąpić wyłącznie jednostka przyjmująca, w której cudzoziemiec ma wykonywać pracę. Również ten podmiot będzie wyłączną stroną postępowań w sprawie udzielenia tych zezwoleń. Przewidziany został odrębny wzór formularza wniosku, który jest dostosowany do specyfiki nowego rodzaju zezwoleń. W przypadku zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa cudzoziemiec będzie musiał przebywać poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej. Po wydaniu mu zezwolenia będzie mógł uzyskać wizę w celu jego realizacji, a po przybyciu do Polski zostanie mu wydana karta pobytu z adnotacją „ICT”.

Uzyskanie w Polsce zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa **będzie uprawniało cudzoziemca aby w ramach mobilności wykonywać pracę** (w charakterze pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż) w innych jednostkach przyjmujących w pozostałych państwach członkowskich UE. Będzie to możliwe w okresie ważności zezwolenia.

Przewidziane są dwie formy mobilności: krótkoterminowa - do 90 dni w dowolnym okresie liczącym 180 dni, na każde państwo członkowskie UE oraz **długoterminowa** - przez okres przekraczający 90 dni w danym państwie członkowskim UE. Powyższe formy mobilności będą możliwe w państwach członkowskich UE stosujących dyrektywę 2014/66/UE (nie jest ona stosowana przez Wielką Brytanię, Irlandię oraz Danię). Sposób korzystania z mobilności w poszczególnych państwach członkowskich zależy będzie od rozwiązań implementujących dyrektywę przyjętych w tych państwach.

Analogicznie, w przypadku posiadania dokumentu pobytowego z adnotacją „ICT” wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, **cudzoziemiec będzie mógł korzystać z mobilności na terytorium Polski** w okresie nieprzekraczającym okresu ważności zezwolenia. **Warunkiem korzystania z mobilności krótkoterminowej** (do 90 dni w dowolnym okresie liczącym 180 dni) na terytorium Polski będzie uprzednie zawiadomienie Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze korzystania z tej formy mobilności. Informację przekazywać będzie jednostka przyjmująca z tzw. pierwszego państwa członkowskiego, które wydało dokument z adnotacją „ICT”. Urząd do Spraw Cudzoziemców będzie pełnił funkcję krajowego punktu kontaktowego do celów korzystania z mobilności. **Korzystanie w Polsce z mobilności długoterminowej wymagać będzie uzyskania nowego rodzaju zezwolenia na pobyt czasowy** w celu korzystania z mobilności długoterminowej.

Nowelizacja wprowadza również szereg zmian w przepisach ustawy o cudzoziemcach, które mają spowodować usprawnienie postępowań, częściową zmianę wymogów udzielenia poszczególnych zezwoleń pobytowych bądź doprecyzowanie przepisów, których brzmienie mogło dotąd budzić wątpliwości w praktyce. Przykładowo:

- zniesiony zostanie formalny wymóg załączenia do wniosku tzw. informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy. Dokument ten będzie można złożyć również w trakcie postępowania. Powyższa zmiana dotyczy wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę oraz o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji.
- w celu usprawnienia procedur wprowadzone zostaną przepisy ograniczające katalog stron poszczególnych postępowań prowadzonych na podstawie przepisów ustawy o cudzoziemcach.

- zniesiony zostanie wymóg posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny przy ubieganiu się o zezwolenie na pobyt czasowy dla absolwenta polskiej uczelni poszukującego pracy. Wymagane będzie np. posiadanie środków finansowych na utrzymanie.
- do wymogów udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej dołączy obowiązek posiadania potwierdzonej znajomości języka polskiego na poziomie co najmniej B1. Wymóg nie będzie dotyczył małoletniego, który do dnia złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE nie ukończył 16. roku życia.

Ustawa wprowadza również szereg zmian w postępowaniach w sprawach zobowiązania cudzoziemca do powrotu, mając na celu ich usprawnienie, jak również w przepisach dotyczących:

- ustalania kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
- zatrzymania, umieszczania w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców i stosowania aresztu dla cudzoziemców,
- pomocy socjalnej, opieki medycznej i psychologicznej dla osób zwalnianych ze strzeżonych ośrodków lub aresztów dla cudzoziemców albo nieumieszczanych w strzeżonych ośrodkach i aresztach dla cudzoziemców z przyczyn zdrowotnych.

Ponadto, **ustawa nowelizująca dodaje szczególną podstawę dla udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę dla cudzoziemca, którego celem pobytu będzie wykonywanie pracy w zawodzie pożądanym dla polskiej gospodarki**. Zawody te będą mogły być określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki. W przypadku tego zezwolenia nie będzie stosowany wymóg wykazania, że podmiot powierzający wykonywanie pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy. W sposób analogiczny do zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji cudzoziemiec posiadający to szczególne zezwolenie na pobyt czasowy i pracę będzie chroniony przed jego cofnięciem w przypadku bezrobocia. Zostanie także stworzona szczególna podstawa udzielenia zezwolenia na pobyt stały dla cudzoziemców posiadających te zezwolenia, już po 4 latach nieprzerwanego pobytu na terytorium Polski. **Przepisy dotyczące tego szczególnego rodzaju zezwolenia na pobyt czasowy i pracę wejdą w życie 1 stycznia 2019 r. i będą stosowane w przypadku określenia zawodów poświadczonych dla polskiej gospodarki w formie rozporządzenia do ustawy.**

Nowa ustawa wprowadza również podstawy prawne do fakultatywnego określenia limitów udzielanych w danym roku kalendarzowym:

- zezwoleń na pobyt czasowy i pracę,

- zezwoleń na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji,
- zezwoleń na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa,
- zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej dla cudzoziemca wykonującego pracę jako członek zarządu w spółce, w której posiada akcje lub udziały albo jako prokurent lub komplementariusz w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej.

Przepisy te będą komplementarne względem ich odpowiedników na gruncie zezwoleń na pracę, zezwoleń na pracę sezonową oraz oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Umożliwią one ewentualne określenie w rozporządzeniu jednego lub wielu limitów w sposób elastyczny, z możliwym uwzględnieniem podziału na województwa, zawody, rodzaje umów, na których podstawie będzie wykonywana praca oraz rodzaje wykonywanej działalności przez podmiot powierzający wykonywanie pracy. Pozwoli to w przyszłości – wobec rozwinięcia narzędzi poznawczych względem sytuacji na polskim rynku pracy – na skuteczne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom na rynku pracy. **Przepisy te wejdą w życie 1 stycznia 2019 r.**

Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 107) jest pierwszą tak obszerną nowelizacją ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2017 r., poz. 2206, z późn. zm.), która obowiązuje od 1 maja 2014 r.

